

dek, nem akartak jogtalan hasznát szerezni maguknak. Téves hazafias felfogásból kiindulva követték el bűnüket, tehát bűnhődniök kell.

Külpolitikai téren is nagy változások vannak. Barátokat szerezünk, akik kölcsönt adtak. A délszlávokkal sikerült jobb viszonyba lépünk. Hogy éppen a délszlávokkal, az természetes, mert Magyarország a múltban a szerbekkel és horvátokkal testvéri és baráti egyetértésben élt. A török veszedelem ellen együtt védekezünk. Hungadi János seregében a magyarok mellett nagyrészt szerbek és horvátok küzdöttek. Ez az együttműködés képessé tette Magyarországot arra, hogy a török veszedelmet, évszázadokig fenn tudta tartani. De nemcsak a történelmi, hanem egyéb jellemző vonatkozások is természetessé és a magyar ember előtt kedvessé teszik ezt a közeledést. Ez a nép erejében, hazafiasságában, hazafias önfeláldozásában éppen olyan nívón áll, mint a magyar nemzet. Ezek olyan lelki köteléket alkotnak, melyek megkönnyítik a közgazdasági és politikai érdek felülkerülését. Még nem befejezett dolog, de már előre veti fényét annak lehetősége, hogy szabad kikötőt kapunk az Adrián. Ezzel megszűnik a világtól való elzárkózottságunk.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszámoló után még Temesváry Imre nemzetgyűlési képviselő szólt föl pénzügyi kérdésekről. Gávról Buj községbe ment a miniszter, hogy részt vegyen az ottani Kossuth-szobor teleplezésén. A szobrot a román betörés idején lerombolták, úgy hogy csak a talapzata maradt meg. A miniszter kezdeményezésére Horvai János új szobrot készített. Az ünnepi beszédet Csáky Károly gróf mondta, méltatva Kossuth Lajos érdemeit. Utána még Héjji Imre és Szabó Zoltán nemzetgyűlési képviselők is felszóltak.

Délután két órakor lakoma volt a miniszter tiszteletére, amelyen Olchváry Pál főszolgabíró a kormányzót, Nagy Lajos református lelkész a honvédelmi minisztert köszöntötte föl.

Képviselői beszámolók.

— Rainprecht Antal a legitimizmusról. —

Vasárnap tartotta meg beszámolóját Orffy Imre a székszárdi választókerület képviselője kerületének több községében. Beszámoló beszéde során foglalkozott a mezőgazdasági termények értékesítésének kérdésével s megemlékezett azokról a hatalmas áldozatokról, amelyeket a nemzet az ország talpraállítása érdekében hozott.

Rainprecht Antal Vörösbényben tartott beszámolót, amelyben foglalkozott a királykérdéssel is, ahol nagy hibának tartja, hogy ebbe a kizáróan közjogi kérdésbe katolicizmust is vegyitene bele. Szent Istvánt nem lehet a katolicizmusnak kisasajátítania, mert a nagy királyt kétségen kívül politikai elgondolások is vezették Rómába. Egy magasan álló semleges fórumot keresett a koronát ajándékozó pápai trónnál, hogy ezáltal a magyar nemzet önállóságát és sorsát biztosítsa, mind a nyugati császárság, mind Bizánc befolyása ellen. Ami ennek a nagy királynak munkájában nemzeti politikum, az minden magyar ember és minden vallás közkinccse. Holtbizonyos, hogy ha Szent István királyunk ma megszólalhatna, semmi esetre se intene legitimizmusra és a Habsburg királyjelöltek kultuszára. Mint a nemzeti királyság megalapítója és a magyar nemzet védőszentje, semmiestre sem engedhetné át nemzetét annak a dinasztának, amelynek a magyar csak akkor jó, amikor régi hűbéres országaikban már abszolút nincs kilátás arra, hogy a magyarnak eddig mindig háttal fordult trónjukat visszaállíthassák.

Bethlen diszpolgárságai.

Napról-napra növekszik azoknak a községeknek a száma, amelyek Bethlen István grófot az ország talpraállítása körül elért nagy eredményeiért diszpolgárúkká választják. Mai hírvataink jelentik, hogy legutóbb Dunaszentgyörgy és Sárszentlőrinc községek is egyhanguan diszpolgárúkká választották a miniszterelnököt.

Új előadója lesz a felsőházi javaslatnak.

Jelentettük már, hogy Illés József nemzetgyűlési képviselő, a Pázmány Péter Tudományegyetem alkotmánytörténeti tanára, aki a felsőházi törvényjavaslatnak az előadója volt, megbetegedett. A nemzetgyűlés közjogi és igazságügyi bizottsága holnap délelőtt tíz órakor ülést tart a nemzetgyűlés első számú bizottsági termében, hogy a felsőházi törvényjavaslat részére helyettes előadót válasszon.

Baja város Walkóhoz és Rakovszkyhoz.

Baja törvényhatósági jogú város ma délután tartott rendkívüli közgyűlésén Balku Gyula főispán elnöki megnyitó beszédében megemlékezett a város képviselőjének, Walkó Lajos dr. külügyminiszternek, valamint a lemondott belügyminiszternek

kormányzói kitüntetéséről. Fehér Lőrinc dr. bizottsági tag indítványára a törvényhatósági bizottság nagy lelkesedéssel egyhanguan elhatározta, hogy a város képviselőjét teljes bizalmáról biztosítja, a távozó belügyminisztert pedig betegségének jobbrafordulása alkalmából melegen üdvözi.

Az egységes párt értekezletén Zsitvay Tibort jelölték a nemzetgyűlés elnökévé.

Az egységes párt ma este hét órakor pártértekezletet tartott, amelyen a kormánytagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud János, Csáky Károly gróf, Vass József, Pesthy Pál, Hermann Miksa és Walkó Lajos miniszterek is megjelentek. Almásy László ügyvezető alelnök megnyitó szavaiban üdvözölte a párt tagjait, majd a kormány lemondásának jelentőségére mutatott rá. A pártot a legnagyobb bizalom és ragaszkodás fűzi vezéréhez, Bethlen István grófhhoz.

„Új korszak kezdődik a magyar állam életében.”

Almásy helyesléssel és tapsal fogadott szavai után Bethlen István gróf miniszterelnök szólt föl s röviden megismételte a kormány lemondásának egyedül helyes magyarázatát. Nem lenne helyes — mondotta — a kormányt akkor támadni, amikor alkotmányos kötelességének tett eleget. Új korszak kezdődik a magyar állam életében, amikor a szanálással több éven át lerakott fundamentumra épületet kell emelni. Meg kell állapítanunk ennek az új épületnek a tervét, programot kell szerkesztenünk a megoldásra váró feladatok megoldása tekintetében. A kormánynak megvan a maga programja és az a célja, hogy ezeket a terveket a pártban is megvitassa, hogy azután a párt bizalmára támaszkodva menjen terveivel a nyilvánosság elé.

A miniszterelnök szavai után percekig zúgott a taps.

Almásy László ügyvezető alelnök Rakovszky Iván volt belügyminiszterről emlékezett meg most, akit nehéz betegsége akadályozott meg fontos hivatásának további betöltésében. Üdvözölte Scitovszky Bélát, az új belügyminisztert, és Sztranyovszky Sándort, az új belügyi államtitkárt, hasonlóképpen Hermann Miksát, végül a párt új tagjait, Klein Antalt és Weichert Miklóst. Javasolta ezután, küldjön ki a párt tizenkét tagu bizottságot az új házelnök kijelölésére. A jelölőbizottság azonnal meg is kezdte ülésezését.

Ivány Béla, Petrovics György, Hedry Lőrinc, Kovács-Nagy Sándor és Putnok Mór különböző szakkérdéseket vetettek föl, amelyekre Mayer és Walkó miniszterek feleltek. Az értekezlet ekkor a jelölőbizottság ülésének befejeztéig felfüggesztették.

Szünet után a kiküldött jelölő bizottság elnöke, Kenéz Béla, bejelentette, hogy a jelölő bizottság egyhangú határozattal Zsitvay Tibort jelölte a párt részéről a nemzetgyűlés elnökévé. Minthogy Zsitvay Tibornak a nemzetgyűlés elnökévé történő megválasztása esetében a nemzetgyűlés alelnöki széke is megüresedik, kéri a párt intézkedését, hogy az esetleg megüresedett alelnöki székre is történjen meg a jelölés. A párt egyhanguan nagy lelkesedéssel magáévá tette a jelölő bizottság javaslatát.

Rendezik a vagyonváltságföldék hasznosbérét.

Ezután Rubinek István a vagyonváltságföldék hasznosbérének kérdését tette szóvá. Bud János pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kidolgozott megoldási módot a miniszteri tanácskozás elfogadta. Abban állapodott meg a földmivelési miniszterrel, hogy a buzaalap helyébe a pengőértéket lépíti, még pedig huszonpengő alapon. Ez a huszonpengő alap maga is jelentős engedmény a mai buzaárakhoz képest, méltányolva azonban a szociálpolitikai szempontokat, s hogy a kis egzisztenciák épen az átmeneti években ne legyenek túlságosan megterhelve, a következő két évben husz pengő lesz az alap, amely az azt követő esztendőekben, huszonkettő-huszonhárom és huszonnégy pengőre emelkedik. Méltányosnak tartja a kormány, hogy azok is megkapják a husz pengős kedvezést, akik már eddig buza értékben fizették ki a hasznosbérüket. Ez a rendezés már a legközelebbi napokban megtörténik. A pénzügyminiszter válaszával az értekezlet véget is ért.

Scitovszky szerint nem a középuton kell haladni.

Az értekezlet után pártvacsera volt, amelyen Szabó Sándor köszöntötte föl az új belügyminisztert, Scitovszky Bélát, aki megköszönte az üdvözlést, a többi között a következőket mondotta:

— A közigazgatás a magyar állampolgár-

nak csak jóbarátja lehet. Ez maga egy teljes egész program. És ha sikerül a magyar közigazgatást még jobb barátjává tenni az állampolgároknak, annyit nyújtottam, amelyet egy miniszter az országnak adhat. Az állam rendjének fontartása érdekében kerülhetetlennek kell lenni, mert nem engedhet meg, hogy lerontsák azt, amit nehezen megteremtettünk és visszatartsák az országot oda, ahonnan megegyeszer talán nincs föltámadás. Teljes tudatában és megértésében vagyok annak a felelősségnek, amelyet vállaltam, mert jól tudom azt, hogy ma a gyenge kéznek nincs helye. Az erős kezét kell alkalmazni ott, ahol azt az állam érdeke megkívánja, nincs helye a jobbra, balra való nézésnek és nem a középuton kell haladni, hanem a magyar ember egyenes, becsületes útján. Becsülettel jöttem és becsülettel fogok távozni.

A belügyminisztert a párt meleg ünnepélyben részesítette.

„A kereskedelemben nem vezetnek faji és vallási meggondolások.”

Kenéz Béla üdvözölte ezután Hermann Miksát, az új kereskedelemügyi minisztert, aki a következőket válaszolta: Svájcból jött haza a miniszterelnök hívására. Svájc klasszikus hazája a demokráciának. De megállapítja azt is, hogy Svájc demokráciája és a között a szellem között, mely közöttünk honol, sokkal nagyobb hasonlatosságot találtam, mint a svájci demokrácia és a budapesti demokrácia között.

Legfontosabb kötelességemnek fogom tartani, hogy állandó kapcsolatban álljak a kis- és nagykereskedelem, valamint az ipar vezető embereivel, akik a részletek tekintetében fognak majd nekem felvilágosítást adni. Azt mondták, hogy távol állok a kereskedelemről és talán hogy még ellentétbe is kerülhetek a kereskedelemmel. Nagyon jól tudom, hogy ennek a tárcának a neve kereskedelmi tárca. Tudom, hogy gazdasági tárca partikuláris érdekeket nem vehet figyelembe. A kereskedelem érdekeit szívvel fogom felkarolni, mert tudom, hogy mily rendkívül fontos faktora a közgazdasági életnek. Ha a kiskereskedő bizalommal fognak hozzám fordulni, a közös megbeszélések révén megtalálhatjuk azokat az eszközöket, amelyek a kereskedelem megerősítését biztosítják. És itt faji és vallási meggondolások nem vezetnek. Csak egy vezet: hogy tisztességes és becsületes legyen az az ember, aki kereskedőnek nevezi magát és akkor bennem barátra talál.

Patacsy Dénes Sztranyovszky belügyi államtitkárt köszöntötte föl. Sztranyovszky Sándor válaszában azt fejtette ki, hogy a magyar embernek ma a kötelességteljesítés fanatikusának kell lennie. Ez a gondolat hatja át akkor, amikor az államtitkári tisztiséget elfoglalja.

Klein Antal mondott ezután köszönetet az újonnan megválasztott képviselők nevében. Hangsúlyozta, hogy hű katonái kívának lenni a pártnak.

A pártvacsera a legjobb hangulatban a késő esti órákban ért véget.

Református ügyek.

A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlése.

A dunamelléki református egyházkerület közgyűléseivel kapcsolatban vasárnap délelőtt Victor János dr. teológiai tanár prédikált a Kálvin-téri templomban. Az istentisztelet vezérvéle Ravasz László dr. dunamelléki püspök mondott beszédet és a következő lelkészeket szentelte fel: Csekey Sándor dr.-t, Zeke Gyulát, Nagy Jenőt, Mohácsy Józsefet, Garbay Imrét, Takács Sándort, Soós Ferencet, Fehér Józsefet.

Hétfőn reggel folytatta közgyűlését a kerület. Vitéz Sáfrány Géza ny. altábornagy, a Kálvin-Szövetség nagy céljainak érdekében szólalt fel. Darányi Ignác dr. titkos tanácsos, főgondnok emlékezett meg ezután néhai Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke és a kerületi főgondnoki székben elődje halálának huszonöt éves fordulójáról. A főgondnok kegyeletes szavai mély hatást tettek a hallgatóságra.

A teológiai ügyeket Kovács J. István dr. teológiai igazgató, az iskolaiakat Imre Sándor dr. egyetemi tanár és Szabó Béla dr. tanfelügyelő, a Madas-árvaházi jelentést Hetessy Kálmán dr. kecskeméti lelkész ismertette. Szabó Zsigmond kiskunhalasi lelkész referálta még a belmisszióval kapcsola-

latos javaslatokat. Mooré Károly gyűjtőfogházi lelkész jelentésével kapcsolatban Ravasz László dr. felhívta a figyelmet a körházi misszió és patronázs fontosságára.

Élénk helyesléssel kísérte a közgyűlés Szabó Zsigmond javaslatát, amely örömmel üdvözli a református egyetemes konvent határozatát, amellyel szembeszáll a sajtóban és irodalomban nyilvánuló erkölcsrontással, a modern táncok túlzásával s ugyanekkor támogatását ajánlja fel ebben a küzdelemben.

A közgyűlés Ravasz püspök indítványára köszönetet szavazott Darányi Ignác főgondnoknak a közgyűlés bölcs vezetéséért, mire a főgondnok az érdemet a püspökre és a közgyűlésre hárította vissza.

A közgyűlés délután bírósági üléssel ért véget. Előadó volt: Benedek Zsolt dr. konventi tanácsos, Thury Zoltán dr. közigazgatási bíró, Kovács J. István dr. teológiai igazgató, Sebestyén Jenő dr. teológiai tanár és Joó Gyula dr., a kecskeméti egyesített református jogakadémia igazgatója.

Hősök emlékűnepe.

Emléktáblaleplezés Óbudán és Pesten.

Vasárnap délelőtt, enyhe októberi nap-sütésben két helyen is áldoztak a világháboruban elesett hősök emlékének.

Óbuda katolikus egyházközsége és a pesti pénzügyörégi laknanya leplezte le hősei emlékére állított emléktábláját. Az ünnep fényét emelte, hogy a pénzügyöröknél a kormányzó is képviseltette magát s József királyi herceg, aki mind a két emlékműnél koszorút helyezett el, az óbudai ünnepen nagyhatalú beszédet mondott a hősökről, akiket csodálattal nézett a halálba rohanni. A két bensőséges hangulatu ünnepéről a következő tudósításunk számol be:

Óbuda ünnepe.

Lélekemelő ünnep keretében hódolt vasárnap az óbudai római katolikus egyházközség és vele egész Óbuda közönsége a világháború hősi halottainak. A kegyeletes ünnep délelőtt kilenc órakor szentmisével kezdődött, amelyet Sagmüller József, Óbuda nagyerdemi apátplébánosa mondott az ősi plébániatemplomban. A szentmise után, amelyen József királyi herceg, Augustus királyi hercegasszony, továbbá Ripka Ferenc dr. főpolgármester, Sipőcz Jenő dr. polgármester, a hadsereg és polgárság számos küldöttsége vett részt, a vendégek az ünnepi zászlódszít öltött Templom-térre vonultak, ahol előzőleg már helyet foglaltak a hősi halottak hozzátartozói, a veteránok, iskolák, egyesületek küldöttségei. Évszázados céházslók, dalás ifjúsági cserkészek, fehérbe öltözött, égő gyertyát tartó leányok színpompás képet nyújtottak, amelyet még ünnepesebbé tett a tér művészi díszítése.

Az emlékműleplező ünnepet a Magyar Hírszék vezette be, amelyet a régi budai énekkultúra lelkes apostolának, Zöld Károly karmester vezetésével a Dalköszorú adott elő. Mettelka Frigyes kir. tanácsos, egyházközségi világi elnök kérésére József királyi herceg lépett a szónoki emelvényre.

— Vértől szívvel gondolok szeretett bajtársainkra, Óbuda hősi fiaira, akiket a harcok mindegyikén dalolva láttam a halálba rohanni, hogy a hazát és az otthonmardottakat megvédjék. Testvéreim! Az ő halálukkal nagy, szent örökség maradt minknek, élők, hogy azt a hazát, Szent István Magyarországot, melyért ők életüket adták, azt mi újra fölépítsük, mert hiányzik el nekem, kinek más kívánsága nincsen, minthogy szeretett hozzátartozóim boldog hazában boldognak láthassam, higgyék el, hogy ameddig hazánk összetapossa nyomorog, addig annak derék népe is szükségképpen nyomorban marad. Ezért fogjunk össze igaz testvéreként, rang- és osztálykülönbség nélkül a nagy munkához, Magyarország fölépítéséhez s akkor Isten áldása is rajtunk lesz s e hősök hálája, mert akkor ők nem haltak meg hiába, hiszen hazánk föl fog támadni!

— Köszöntöm az óbudaiakat, kik hőseiket megbecsülve nevüket megörökítették a templom falán. Hő imám kéri a Mindenhatót, hogy legbővebb áldását adja Óbudára s annak minden lakosára.

A rendkívül nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után felhangzott a Boldogasszony Anyánk című ősi egyházi ének, majd Méssáros János dr. érseki helytartó áldotta meg nagyhatalú beszéd kíséretében a kiválóan sikerült emlékművet Csernoch János bíboros-hercegprímás képviselőjében.

A budakalászi sárgás mészkőből készült monumentális hatású emlékmű, amelyről József királyi herceg nagyszerű beszédekot hullozt le a lepel, Tóth István szobrászművész és Foerck Ottó építész-tanár alkotása.

Az emlékművet Sterz István, egyházközségi titkár adta át a városnak, mint kegyurnak és a plébániának. A város képviselőiben Sipőcz Jenő dr., Budapest székesfőváros polgármestere vette át nagyhatalú be-

széd kíséretében az emlékművet, majd Óbuda közszertartásán örövendő agg plébánosa, *Sagmüller József* apát könnybelábadt szemmel emlékezett meg arról, amikor Óbuda hősei, volt tanítványai, harcavonulásuk előestéjén felkeresték alakulatuk zászlóival, áldását kérve a zászlóra, magukra és akik közül soknak csak neveit látja most viszont az emlékművön.

Az emlékmű megkoszorúzása után a *Himnusz* elénekkelésével fejezte be Óbuda kegyeletes emlékünnepe.

Emlékünnepe a pénzügyőrségnél.

A magyar királyi pénzügyőrségi lakatya vasárnap délelőtt leplezte le az épület bejárójánál elhelyezett emléktáblát, amelyet a háborúban hősi halált halt 236 hősnek emeltek *Istók János* szobrászművész tervei szerint.

Réggel a Kálvin-téri és az egyetem-téri templomban volt gyászmise, majd 11 óra-kor a lakatya elé vonult *Rauschmann József* felügyelő vezetésével a pénzügyőrség díszseregéből, amelynek minden tagja legalább három vitézségi éremmel van kitüntetve.

Az előkelő, és nagyszámu közönség élén megjelent a kormányzó képviselőjében *Bud János* pénzügyminiszter, *József* királyi herceg, *Fábry Dániel* őrnagy szárnysegéd kíséretében, *Kovács Béla* tábornok, a hadügyminisztérium képviselőjében, *Kiss Ferenc* tábornok, *Jánky Kocsárd* a honvédség főparancsnoksága nevében, *Balogh Sándor* nyug. tábornok a vitézi szék nevében,

Thott Gábor nyug. tábornagy és *Heimann* ezredes a várművészeti képviseletében, *Sipőcz Jenő* dr. polgármester a főváros képviseletében, *Vértessy dr.*, *Báldy dr.*, *Vargha dr.*, *Szabó dr.* államtitkárok és *Havas dr.*, *Jankovich dr.* miniszteri tanácsosok a minisztériumok képviseletében, azonkívül a csendőrség, javadalmi őrség, pénzügyőrségi tisztikar, minden vármegye pénzügyőrségének képviselői és még számosan a társadalom előkelőségei közül.

Az ünnepet a pénzügyőrségi dalárda a Hiszekegytel nyitotta meg, majd *Bittermann Béla* üdvözölte a megjelenteket. A kormányzó nevében *Bud János* pénzügyminiszter adott engedelmet az emléktábla leplezésére. Utána *Szabó P. Piusz* dr. a római katolikus egyház és *Göde Lajos* a református egyház nevében emlékeztek meg kegyelettel az elhunytakról, majd *Bardócz János* nagyhatalú beszéd kíséretében átadta az emléktáblát a fővárosnak. A város nevében *Sipőcz Jenő* dr. polgármester vette át az emlékművet. Beszédében rámutatott arra, hogy a tábla nemcsak a halottaknak szól, hanem szól az élőknek is, figyelmeztetve őket a kötelességtudásra és hazaszeretetre.

Ezután *József* kir. herceg helyezte el a bérkoszorúját az emlékműre, majd a pénzügyminiszter, a polgármester, az államrendőrség, dandárparancsnokság, csendőrség, javadalmi őrség, *Debrecen* fogalmazói kara és számvévisége és minden pénzügyőri vármegye képviselője.

Az ünnepet a *Himnusz* elénekkelésével fejezték be.

Megnyitják a francia titkos levéltárt.

Páris, okt. 18.

Aulard professzor ujságírók előtt nyilatkozatot tett, hogy a francia országos levéltár titkos osztályának megnyitása már csak néhány hónap kérdése. *Briand* egy évvel ezelőtti ígéretet tett már ismételtlen is a levéltár megnyitására, amit, úgy látszik, most mégis bevaltanak.

A francia *Archives Nationales*-t 1808-ban alapították Napoleon rendeletére és a XVIII. század első éveiben *Soulis* márk által épített palotában helyezték el, több mint hatszázezer darab okmányt gyűjtve össze benne. Az első emeleten egy kis múzeum termei sorakoznak egymásután, ahol többek között láthatjuk a Bastille börtöneinek megrozsdásodott kulcsait, a híres nantesi ediktumot, Tamerlan tatár kán levelét, XVI. Lajos végrendeletét és a francia forradalom négy alkotmánylevelét. Az érdekességek között ott van nyolcvankét Vörös könyv, a francia királyi udvar titkos kiadásainak jegyzéke és *Sanson* bakónak jelentése XVI. Lajos kivégzéséről. Itt őrzik azonkívül egy vaskazettában a méternek és a kilogrammnak eredeti platinából készült mintáit is.

Százharmincegy teremben 5852 polcon, amelyek hossza 63 kilométert tesz ki, gyűjtötték itt össze a világ legnagyobb levéltárául a francia nemzeti történelem írásos dokumentumait, köztük az összes parlamenti ülések jegyzőkönyveit, kezdve a legelsőtől, amely 1250-ben ülésezett.

Párisi táviratunk ennek a levéltárnak megnyitásától ad hírt, melynek révén valószínű, hogy a francia történelem nem egy mozgalmas korszakára fog új fény vetődni. Érdekes adatként megemlíthetjük még azt, hogy az *Archives Nationales* anyagának súlya 1,463.352 kilogrammot tesz ki.

Halálos szerelmi dráma.

Az István-ut 81. számú ház házfelügyelői lakásában ma este halálosvégi szerelmi dráma játszódott le. A ház lakói este félhét órakor hat revolverlövésre lettek figyelmeztetve. A lövés hangjának irányába menve, a házmeisteri lakás konyhájának padlóján több sebből vérezve holtan találták *Kliment* Irmát, özv. *Kliment* Józsefné segédházfelügyelő 24 éves leányát és *Domján* József 26 éves rendőrt.

Kliment néhány héttel ezelőtt költözött az István-ut lakásba, ahol a konyhában lakott, a házmeisteri lakás egyetlen szobáját a régebbi házfelügyelőnek és feleségének, *Fischer* Józsefnek adta bérbe, mindaddig, amíg azok megfelelő lakást találnak. *Kliment*nek két leánya volt, akik azonban nem laktak vele együtt, mert az idősebb már régebben férjhezment, a fiatalabb, a szerencsétlenül járt rma pedig két évvel ezelőtt cselédnek ment. Néhány héttel ezelőtt *Kliment* Irma letért a tisztesség útjáról és rendőri felügyelet alatt álló nő lett. Ezért sokat veszekedett vele édesanyja és főlegénye, *Domján* József rendőrt, akikre azonban nem hallgatott.

Kliment Irma az *Egressy*-ut 6. számú házban vett lakást és ma délután azért jött át édesanyjához, hogy ruháit összeszedje és új lakásába vigye. Mikor a ruháiért átjött, a konyhában találta édesanyját, akiknek elmondotta, hogy vasárnap éjjel, mikor a Rákóczi-uton járt, találkozott *Domján*nal, aki két ismeretlen rendőrtársával megállította őt és felszólította, hogy térjen vissza a tisztességes életbe. Mikor ő kijelentette, hogy ezt nem teszi meg, veszekedés támadt közöttük, majd a rendőrök ültetelni kezdték és csak a járókelők mentették meg. Ezért *Domján* feljelentette.

Alighogy *Kliment* Irma ezeket elmondta anyjának, a házmeisteri lakás ajtajában megjelent *Domján* József és kérlelni kezdte a leányt, hogy vonja vissza feljelentését. Közben *Kliment* eltávozott hazulról és ekkor *Domján* utánament és őt is kérte, hogy vonassa vissza leányával a feljelentést. Majd visszatért a lakásba és engedékenységére akarta bírni a leányt. A párbeszédből veszekedés támadt, amelynek során *Domján* előrántotta a revolverét, agyonlőtte *Kliment* Irmát, majd pedig saját-maga ellen fordította a fegyvert. A házmeisteri lakás szobájában *Fischer*ék végül halgtatták a jelenetet és megemülten hallották a revolverlövéseket.

A ház lakói azonnal értesítették a mentőket, akik már csak a beállított halált állapíthatták meg, minthogy a golyó a leány szívért járt keresztül. A férfit ugyancsak

szíven és a nemesebb hasi szerveken találta a golyó. A rendőri bizottság a holt testeket a törvényszéki orvostani intézetbe szállíttatta.

Katasztrófa a vizen.

London, okt. 18.

A *Sunday Express* tudósítója jelenti *Sanghaiból*: *Kiukiang*nál a *Kuang-Fung* nevű kina igözösön, melyen *Sun-Csuan-Fung* 1550 katonája volt, több ezer gránát és nagymennyiségű más minició felrobant. A robbanás következtében 1200 ember életét vesztette, a többiek közül sokan a lángokban, illetve a folyó habjaiban pusztultak el.

Quebec, okt. 18.

A *Gutde-gőzös* elsüllyedt. Tizenegy ember vízbefullt.

A Tisza-gyilkosság pótnyomozása.

— *Sztanykovszky, Gärtner kihallgatása és Hüttner naplójának áttanulmányozása.* —

Sztanykovszky Tibor kihallgatását tegnap délután fejezte be *Szrubán* Dezső dr. rendőrkapitány. *Sztanykovszky* ismét elmondotta *Tisza* István gróf meggyilkolásának részleteit. Vallomásaiban kijelentette, hogy tudomása szerint *Tisza* meggyilkolására senki előre nem készült és ő, valamint *Hüttner* csak fegyvereket akartak rekvirálni a Roheim-villában. Ezzel a megbiztatással hívta magához a villát őrző csendőröket, mialatt *Hüttner* és *Gärtner* a villa szuterén-helyiségében maradtak. Mikor a Hermina-utra visszatért, a gyilkosság már megtörtént, ő berohant a szobába és a padlón ott találta a vérző *Tisza* grófot és *Almássy* grófnőt. *Hüttner* és *Gärtner* ekkor már nem voltak a gyilkosság helyén és késő este, mikor újra találkoztak velük, nem adtak semminemű felvilágosítást a gaztettre vonatkozóan.

Ma délelőtt ugyancsak Budapestre hozták a *Tisza*-bűnyűg másik elítéltjét, *Gärtner* Marcellt is, aki a váci fegyházban töltötte büntetését. *Gärtner* kihallgatására valószínűen holnap kerül sor.

A pótnyomozás harmadik érdekessége *Hüttner* naplójának áttanulmányozása lesz. A napló állítólag *Lengyel* Zoltán dr. bírókában van.

Két összezúródott autó.

— A csikó és az autó. — Egy baleset szerencsés utasai. —

Gyuláról jelentik: Vasárnap délután a gyula-békéscsabai úton az ugynevezett ujjgyulai részen *Vamosi* József sarkadi lakos új autója, melyet *Szölössy* Zoltán huszonhét éves sofőr vezetett, elütötte egy gazdálkodó megijedt csikáját. Az elütés után az autó felborult és az ut mellett lévő öt méter mély árokba zuhant, ahol darabokra zúródott. A sofőrt eszméletlenül, erősen vérezve húzták ki az autó roncsai alól és veszedelmes állapotban szállították a gyulai kórházba.

Bécsből táviratozzák: *Schürff* dr. kereskedelemügyi miniszter *Pechal* és *Reich* dr. képviselők kíséretében meglátogatta a krumpachi kiállítást. A miniszter és a képviselők az éj beálltával indultak vissza Bécsbe *Kirchschlag* községből. A miniszter autójában, amelyben az említettek kívül még két kereskedelmi kamarai előadó is ült, *Seebenstein* közelében az országút mellett lévő árokba zuhant. Csodálatosképpen a kocsiban ülőknek semmi bajuk sem történt, holott az automobil darabokra tört.

— (Napirend.) 1926 október 19. Kedd. Róm, kat.: Alkant. Bt. Prot.: Lucian. Gör. kat.: Várusz. A Nap kél 6 óra 23 perccor, nyug-szik 17 óra 7 perccor. A Hold kél 16 óra 46 perccor, nyugszik 3 óra 35 perccor. Nyitvalévő muzeumok: Nemzeti Múzeum zárva. Mezőgazdasági Múzeum (Széchenyisziget) 10—1. Szépművészeti Múzeum (Aréna-ut 41.) régi képtár, középső és újkori szobor-gyűjt. 10—1/2. Iparművészeti Múzeum (Üllői-ut 33.) textil, kerámia 9—1/2. Kereskedelmi Múzeum (Iparcsarnok) 8—6. Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8.) LXXXV. csoportkiállítás 9—4. Erzsébet királyné emlékmúzeum (Királyi-palota) 9—1. 3—5. Széchenyi-szoba (Akadémia) 10—12. Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) 9—2. Iparművészeti Társ. állandó kiállítás (Andrássy-ut 69.) 9—2. Földtani Múzeum (Stefánia-ut) 10—1. Fővárosi Múzeum (Stefánia-ut) 3—6. Aquincumi Múzeum (Szent-andrei-ut) 7—9. Ráth György Múzeum (Vilma királynő-ut 12.) 9—1/2. Hopp Ferenc keletázsiai múzeum (Andrássy-ut 103.) 10—1. Nyitvalévő könyvtárak: Fővárosi Nyilvános Könyvtár 9—7. Akadémia Könyvtár (Akadémia-u. 2.) 3—7. Egyetemi Könyvtár (Ferenciek-tere 5/a.) 3—7. Egyetemi olvasóterem 9—7. Iparművészeti Könyvtár (Üllői-ut 33.) 10—1. 3—8. Kereskedelmi és Iparkamara Könyvtár (Szemere-u. 6.) 9—2. (Ráday-u. 28.) 4—6. Statisztikai Hiv. Könyvtár (Keleti Károly-u. 6.) 10—1. Széchenyi Könyvtár (Múzeum-körut 14.) 9—4. Technológiai olvasó-

NAPIHIREK.

Jelentkezés a csontbetegek Mekkájába.

— A Vörös Kereszt Egylet felhívása. —

A Magyar Vörös Kereszt Egylet a nyáron beteg és gyöngye gyermekeket küldött *Berck* sur *Merbe*, Franciaországba gyógykezelésre. Az eredmény oly kiváló volt, hogy a Magyar Vörös Kereszt Egylet az eddigi tapasztalatok alapján a gyermekek részére külön épületet bérelt *Berck* sur *Merben*, melyet a Magyar Vörös Kereszt Egylet maga kezel.

Berck sur *Mer* a következő betegségek teljes gyógyítására alkalmas: a) a praetuberkulózis minden nyilvánulása, gyengeség, öröklött és szerzettbeli momentumok; b) a lymphomák minden fajtája és a lymphatikus eredetű szem- és fülbetegségek, fülfolyás, stb. c) az adenoid vegetációk; d) a hashártya-, here- és mellékhere-tuberkulózis; e) a csont- és ízületi tuberkulózis minden fajtája; f) a csontrendszeri anyagcsere és mechanikai zavarok, mint a rachitis (angolkór, O-láb, X-láb stb.) és az összes orthopéd elváltozások; g) gyermek-kori hűdések és ezekkel járó elferdülések, késői járás, fejlődési visszamaradottság; h) csonttörések; i) különböző ízületi megbetegedések; j) sápkór, vérszegénység, elszennvedett fertőző betegségek.

Jelentkező leány- és fiugyermekeket a csoportba, amely négyhónapi gyógykezelésre megy, még elfogad a Magyar Vörös Kereszt Egylet. Kedvezéssé utazási költség és élelmezés 700.000 korona. Havi teljes ellátás és gyógykezelés *Berckben* 1.250.000 korona. Jelentkezés szóval és írásban a Magyar Vörös Kereszt Egyletnél Budapest, Andrássy-ut 8. II. emelet, délelőtt 9—2 óráig. Telefon: Teréz 114—94.

Az eltűnt földbirtokos.

— Nyomozást indítottak három évvel ezelőtti történt eltűnése dolgában. —

Hondl József nagymező-utcai kereskedő néhány nappal ezelőtti levelet kapott, amelyben közölték vele, hogy nagybátyját, *Hondl* Viktor földbirtokost három évvel ezelőtti meggyilkolták. *Hondl* Viktornak valamikor Nagykáta határában volt nagy birtoka. A román megszállás idején a román tiszték az ő kastélyában foglaltak le maguknak lakást. A románok kivonulása után *Hondl* a románokkal való cimborálás miatt letartóztatták és tizenegy hónapi vizsgálati fogsgában tartották, ekkor azonban ártatlansága kiderült. A földbirtokost a sok szenvedés annyira megviselte, hogy üldözési mániába esett. Eladta birtokát, Budapestre költözött és a főváros környékén házat vett. Ő maga azonban nem lakott a házában, hanem egyik budai szállóban bérelt szobát, ahol visszavonult életet élt, rokonaival egyáltalán nem érintkezett és állítólag műszaki találmányokon dolgozott. 1923. október elején eltávozott szállóbeli lakásáról és többé nem tért oda vissza, hollétét azonban a rokonsága nem igen kutatta. Ünokaöccse, *Hondl* József, amint az említett levelet megkapta, jelentést tett a főkapitányságon, ahol megindították a nyomozást az

eltűnés okának kiderítésére, még pedig a levél adatainak alapján, amelyek közt tíz egyén neve szerepel, akiknek állítólag részük volt *Hondl* eltűnésében.

Hoitsy Pál ünneplése.

Az *Ottó* Irók és Hírlapírók Köre vasárnap díszközgyűlés keretében ünnepelte nagyérdemű elnökét, *Hoitsy* Pált, a magyar ujságírók egyik büszkeségét abból az alkalmából, hogy *Kemény* Nándor festőművész elkészítette *Hoitsy* Pál arcképét. A díszközgyűlésen *Gallina* Frigyes főjegyzővel képviseltette magát a főváros, *Förster* Auréllal és *Szabó* Nándorral az Országos Kaszinó. A *Lipótvárosi Kaszinó* képviseletében *Szegő* Ferenc dr., a *Fészek Klub* részéről *Róna* József, a *Pázmány* Egyesület nevében *Hindy* Zoltán dr., a *Pátria Kör* nevében *Pethő* Sándor, az *Ujságírók Egyesülete* nevében *Lelek* Miksa, az *Ujságírók Nyugdíjintézete* részéről *Lenkey* Gusztáv jelent meg. A díszes vendégsereg sorában ott láttuk *Rákosi* Jenőt, *Radó* Antalt, *Szávay* Gyulát, *Halász* Lajos miniszteri tanácsost és a művészvilág és ujságíróársadalom számos kitűnőségét.

A díszközgyűlést *Sziklay* János alelnök nyitotta meg, aki beszédében lelkes szavakkal méltatta *Hoitsy* Pál érdemeit. Majd *Hegedűs* Gyula főtitkár rajzolta meg az ünnepelelt magasba ívelő pályáját. Részletesen ismertette tudományos munkálkodásának értékét, méltatta politikai pályafutását, amelyet az abszolút igazságok keresése jellemez. Mély hálával ismertette az ujságíró egyesületek és intézmények alakítása körül szerzett érdemét. A nagyhatalú beszéd után hullott le a lepel *Hoitsy* Pál arcképéről, s ekkor az ünneplő közönség felállva, hosszas és lelkes tapsal fejezte ki tiszteletét és szeretetét az elnök iránt. Ezután *Gallina* Frigyes főjegyző a főváros és közönségének üdvözlését, *Balassa* Imre a Magyarországi Ujságírók Egyesületének üdvözlését tolmácsolta. A *Pázmány* Egyesület nevében *Hindy* Zoltán, az *Ujságírók-tiszteletök Egyesülete* nevében *Sümegi* Vilmos köszöntötte *Hoitsy* Pált.

Este bankett volt *Hoitsy* Pál tiszteletére, amelyen megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Nagy* Emil volt igazságügyminiszter, *Rákosi* Jenő, *Farkas* Imre miniszteri tanácsos, *Szady* Elemér miniszteri osztálytanácsos, *Petri* Mór tanfelügyelő, *Kunos* Ignác, *Áldassy* Antalné, *Balassa* József tanárok, *Péter* Jenő a *Franklin Társulat*, *Bárony* Oszkár az *Idegenforgalmi vállalat* igazgatója, *Fekete* Ignác, a *Malomegyesület* alelnöke és a díszközgyűlés számos vendége.

Az első felköszöntőt *Rákosi* Jenő mondotta. Ezután *Halász* Lajos miniszteri tanácsos, majd *Ripka* Ferenc köszöntötte fel az ünnepelet. A főpolgármester ez alkalommal megígérte, hogy a főváros a lehető legnagyobb mértékben igyekszik felvirágoztatni az ujságírók nyugdíjintézetét. *Márkus* Miksa, *Róna* József, *Nagy* Emil, *Mezey* Ernő és *Kovács* Dénes mondtak még felköszöntőt. Végül *Radó* Richárd olvasta fel *Scitovszky* Bélának, még mint a nemzetgyűlés elnökének *Hoitsy* Pálhoz intézett meleg üdvözlő levelét.

Orvosi
Gyógykezelés
IV., Szervita-tér 5 (félelelet)
ha -kezelésre